

La polul celălalt al impresiilor legate de „atitudinea“ realizatorilor față de dreptul mai mult sau mai puțin „sacru“ al păpușilor și marionetelor de a ocupa un rol de prim-plan în spectacolele „de gen“, s-au aflat câteva reprezentații edificatoare pentru impuritățile și improprietățile ce se ivesc adeseori astăzi în repertoriul teatrelor și al festivalurilor artiștilor păpușari. Dacă în cazul spectacolului cu *Regele Rigocsor*, al Teatrului „Bobita“ din Pécs, Ungaria, prezența anemică a păpușilor, uneori sugerată prin umbre, este contrapunctată (nu și salvată) de o muzică plăcută și de asemănările cu „spectacolele de revistă“, în cazul altor două discursuri scenice, legătura cu teatrul de păpuși era și mai greu de ghicit. Mă refer la *Regele cocoșat*, oferit de Teatrul „Gong“ din Sibiu, un îndemn la atitudinea grijulie, dacă nu chiar și la dragoste față de animale, unde apariția „meteorică“ a Cerbului este sufocată de jocul neconvingător al actorilor și de replicile cu iz mai degrabă pedagogic decât artistic. Dar surpriza cea mai neplăcută a venit, în acest festival, de la Teatrul de păpuși din Baia Mare, care, cu totul neinspirat, ne-a oferit un pretențios spectacol cu *Povestea Regelui Lear*, incapabil de a trezi emoție autentică în public. Când plictisitor, populat de clișeele „teatrului adulților“, ale cărui mijloace le folosește fără succes, când de-a dreptul stânenitor prin umorul său ... involuntar, acest demers artistic nu și-a demonstrat nici legătura cu teatrul de păpuși, nici pe aceea cu teatrul de bună calitate, în general. *Dar poate că rostul unui festival tocmai acesta este : de a sublinia și comorile, dar și erorile din viața spectacolului, din activitatea acelor care îl slujesc.* Și din acest punct de vedere, festivalul clujean poate fi considerat o reușită.

Raluca TULBURE

Puck 2006

Niciodată toamna nu a fost mai frumoasă ca anul acesta la Cluj-Napoca. Un soare cald, o „ploaie“ de evenimente culturale, unele care s-au suprapus, au făcut ca orașul de pe Someș, aflat în reparații, să devină o gazdă primitoare. Ediția a V-a a **Festivalului Internațional al Teatrelor de Păpuși și Marionete „Puck“** s-a desfășurat în perioada 23–27 octombrie 2006 și și-a stabilit niște obiective clare: să cultive ideea că păpușa e mai mult decât o simplă figură ludică, victima unui entuziasm pasager pentru o „modă teatrală“, să exploateze caracterul multilingv al locului, să se îngrijească de „igenizarea“ memoriei comunității prin întoarcerea la lumea basmelor copilăriei, descoperirea unor noi forme de expresie în teatrul de animație. Dacă primele cerințe sunt ușor de îndeplinit, ultima este mai greu, dar ediția din acest an a scăpat de sub spectrul tehnicii „black light“ și a intrat sub incidența proiecțiilor video folosite de mai toate trupele din țară.

Trupele românești au fost în număr de 11. Spectacole diverse, povești interesante și multă, multă muzică au atras un public extrem de numeros care a umplut până la refuz, indiferent de ora de programare, sălile Teatrului Național „Lucian Blaga“, sala Casei Studenților (cam improprie și foarte friguroasă), cea a

Cercului Militar sau pe cea a teatrului-gazdă (mult prea mică pentru „invazia“ de copii). Deschiderea a făcut-o Teatrul „Țândărică“ cu spectacolul *Albă ca zăpada*, în regia lui Cristian Pepino. Peste 1600 de prichindei au participat plini de entuziasm la derularea acțiunii, admonestând-o pe vrăjitoare, dialogând cu piticii sau tropăind fericiți la final. Juriul condus de criticul Ion Parhon (membrii fiind Roxana Croitoru, Liviu Malița, Zsehransky István și subsemnata) a acordat Premiul de popularitate spumosului spectacol bucureștean. Compania „Libelula“, un teatru particular cu o activitate bogată, a prezentat *Muzicanții din Bremen*, un spectacol interactiv despre singurătate, tristețe și prietenie. Montarea Teatrului pentru copii și tineret „Luceafărul“ din Iași cu *Capra cu trei iezi* (regia Toma Hogeș), deși păstra firul epic al poveștii lui Ion Creangă, a avut unele „interventii“ care au dus la momente trenante, plictisitoare. De menționat doar plastica semnată de Mihai Pastramagi, și care amintește de desenele animate. Teatrul „Puck“ (secția română) ne-a prezentat un antrenant spectacol cu *Punguța cu doi bani* (regia Decebal Marin) care pentru hazul, savoarea și prospețimea montării, a respectului față de creația lui Creangă a primit Premiul pentru calitatea restituirii textului clasic. Despre *Povestea Regelui Lear* (regia Alina Hiristea) jucată de Teatrul din Baia Mare n-ar fi de spus decât că „pălăria“ s-a dovedit a fi prea mare, că păpușile se văd abia în final și... „restul e tăcere“. Secția maghiară a teatrului-gazdă a prezentat *Sărmanul Johnny și prințesa Arnika*, o poveste simplă despre dragoste. *Alice în țara minunilor* realizat de Alin Antemir la Teatrul „Anton Pann“ din Râmnicu Vâlcea are certe calități păpușărești, dar a pierdut mult, pentru că nimeni nu s-a gândit să le pună actorilor la valiere și textul nu s-a auzit deloc. Pentru scenografie spectacolul a primit o mențiune. Ca și anul trecut, Teatrul

„Ariel“ din Târgu Mureș a fost „campion“. Trei spectacole – o mențiune și un premiu. *Califul Barză* (regia Oana Leahu), în care se face apel la proiecții video, la „black light“, are o scenografie frumoasă (Eugenia Tărășescu Jianu a primit o mențiune), bazată din plin pe folosirea albului și niște păpuși expresive. Al doilea spectacol. *Printul Mirko*, a stârnit admirația celor prezenți prin folosirea păpușilor tradiționale, a unui decor minimal, dar extrem de sugestiv, textul a fost rostit live, impecabil, la fel și mânuirea, determinând juriul să-i acorde Premiul pentru cel mai bun spectacol. *Vacanță la Sevilla*, a treia propunere a Teatrului „Ariel“, s-a adresat adulților, fiind o pledoarie pentru descoperirea iubirii la orice vârstă. *Vrăjitorul din Oz* (regia Oana Leahu), prezentat de Teatrul „Prichindel“ din Alba Iulia, este o invitație la autocunoaștere, la înfrângerea spaimelor pe care le avem, iar compozitoarea Doina Crișan Rusu a primit Premiul pentru muzică originală. Teatrul „Gong“ din Sibiu nu a putut prezenta spectacolul înscris în program, ci unul mai vechi *Regele cocoșat* (regia Bogdan Drăgulescu), care are culoare și o morală etern valabilă: „frumusețea nu e de ajuns dacă nu există dragoste, bunătate și înțelegere“. *Desen animat* (regia Valentin Dobrescu), prezentat de Teatrul „Vasilache“ din Botoșani, are umor, finețe, gingășie, iar omulețul din burete este mânuit extraordinar, fapt constatat de juriu, care i-a conferit Premiul pentru virtuozitate. *Fata babei și fata moșneagului* (regia Valentin Dobrescu), jucat de Teatrul de Animație din Bacău, ne-a oferit o lectură puțin imaginativă a poveștii.

Trupele străine au fost mai puține ca anul trecut, dar la fel de interesante. Din Germania, Teatrul de păpuși Saltamontes a venit cu *Babui*. Înaintea unui spectacol, păpușarii constată că lada în care ar fi trebuit să fie păpușile de la *Cenușăreasa* era goală. Singurele lucruri de care se puteau folosi fiind o carte, un ou și niște ziare. Ghidându-se după carte, cei doi animatori fac păpușile din ziare și încropesc o nouă poveste. Finețe, rafinament, măiestrie, atuuri care au făcut ca spectacolul să primească Premiul pentru ingeniozitate și acuratețe. Teatrul „Bobita“ din Pécs, Ungaria, ne-a prezentat *Regele Rigocșor* un muzical cu puține virtuți păpușărești. Teatrul de păpuși din Budapesta ne-a oferit *Ursulețul de pluș și animalele*, un spectacol bine gândit vizual și scenografic și care a luat o mențiune pentru expresivitatea personajelor inanimate. Emmanuelle Kapokaki din Grecia a realizat spectacolul *Red shoes (Pantofii roșii)*, care are la bază o poveste tristă de Andersen. O cutie se deschide, apare un mic teatru și pantofii roșii pornesc la dans. Versiunea scenică are pitoresc, lucru observat și de juriu, care a acordat Teatrului vizual „Prassein Aloga“ din Atena o mențiune. Ultimul spectacol din concurs a încheiat „apoteotic“, și o spun fără emfază, dar așa a fost. *Pantha Rei II*, prezentat de Magisch Theatertje din Maastrich, Olanda, a luat Marele Premiu dintr-o suflare. Are de toate: rafinament, măști, păpuși de mari sau mici dimensiuni, efecte de lumină surprinzătoare, teatru de umbre, toate îmbinate pentru a crea o magie fără cuvinte, o mânuire perfectă, un ritual în care „totul curge“.

Au mai fost: work-shopuri având ca temă terapia prin artă, psihodrama, basmul terapeutic și păpușile terapeutice, spectacole ale studenților păpușari din București și Budapesta, o reprezentare pentru adulți cu *Angajare de clovn*, sponsori destul de generoși, factori de răspundere care au sprijinit Festivalul și care au promis că o vor face și anul viitor. Și peste toate astea, două premiere la Teatrul Național, multă grijă din partea gazdelor ca să ne simțim bine, supărare că teatrul a fost spart de hoți (fără pagube), bucurie la final, dorința de a ne revedea și în 2007. Ș-am încălecat pe-o șa și v-am spus povestea așa...